

REGLAN BICHIMLI QIZ BOLALAR KIIYIMLARINI TAYYORLASH

Tolipova Marxabatxon Baxtiyorovna

Farg'ona ICHSHUI maxsus texnikumi Ishlab chiqarish ta'lim ustasi

Annotasiya: Ushbu maqolada reglan bichimining xususiyatlari, uning qiz bolalar kiyimlaridagi o'rni va afzalliklari tahlil qilingan. Reglan bichimi zamonaviy dizayndagi bolalar kiyimlarida keng qo'llaniladi, chunki u nafaqat estetik jihatdan chiroyli, balki funksional qulaylikni ham ta'minlaydi. Maqolada kiyimni konstruksiyalash va modellashtirish jarayonlari, tanlov materiallari, texnologik ketma-ketliklar va sifat ko'rsatkichlari o'rganilgan. Shuningdek, reglan bichim asosida tayyorlangan kiyim namunasining ishlab chiqish bosqichlari bosqichma-bosqich bayon etilgan.

Kalit so'zlar: reglan bichim, qiz bolalar kiyimi, kiyim konstruksiyasi, modellashtirish, tikuv texnologiyasi, kiyim dizayni, zamonaviy moda, qulaylik, estetika, bolalar kiyimi.

Abstract: This article analyzes the features of the raglan pattern, its role and advantages in girls' clothing. Raglan pattern is widely used in modern children's clothing designs, as it is not only aesthetically beautiful, but also provides functional comfort. The article studies the processes of garment construction and modeling, selection of materials, technological sequences and quality indicators. Also, the stages of development of a garment pattern based on the raglan pattern are described step by step.

Keywords: raglan pattern, girls' clothing, clothing construction, modeling, sewing technology, clothing design, modern fashion, comfort, aesthetics, children's clothing

KIRISH

Hozirgi kunda bolalar kiyimlari modasi tezkorlik bilan rivojlanib, unga qo'yiladigan talablar ham ortib bormoqda. Ayniqsa, qiz bolalar uchun mo'ljallangan kiyimlarda nafaqat tashqi ko'rinish, balki qulaylik, harakat erkinligi va zamonaviylik muhim ahamiyatga ega. Reglan bichimi shu kabi talablarni qondira oladigan eng mashhur bichimlardan biri hisoblanadi. Ushbu maqolada reglan bichim asosida qiz bolalar kiyimini tayyorlash bosqichlari, konstruksiyaviy yechimlari va amaliy ahamiyati yoritiladi. Maqolaning asosiy maqsadi – reglan bichim asosida yaratilgan kiyim namunasi orqali bolalar kiyimlarining funksional va estetik talablarga javob berishini isbotlashdir.

Reglan bichimli qiz bolalar kiyimlari – bu nafis, shirin va zamonaviy ko'rinishga ega bo'lgan liboslar. Reglan yeng usuli (yelka bilan birlashtirilgan bo'yin qismidan qo'lga qadar bo'lgan tikuv) kiyimga o'ziga xos qulaylik va stil beradi. Bu usul bolalar kiyimlarida ham juda mashhur, chunki u harakatga qulaylik yaratadi va ko'rinishni yanada jozibador qiladi.

Reglan bichimli qiz bolalar kiyimlarini tayyorlash uchun kerakli materiallar:

1. Mato – ipak, jersey, trikotaj, paxta, gazlama kabi yumshoq va qulay matolar tanlang.

2. Andoza (pattern) – reglan bichim uchun maxsus andoza yoki siz o'zingiz chizishingiz mumkin.

3. Tikuv mashinasi yoki qo'lda tikish uchun asboblari.

4. Qaychi, ip, igna, bo'ya, karbon qog'ozi, chizish qalamlari.

5. Zeb-ziyinatlar – rangli choklar, naqshlar, to'rlar, boncuklar (agar kerak bo'lsa).

Reglan bichimli ko'ylak yoki koftik tayyorlash bosqichlari:

1. Andoza tayyorlash yoki olish

● Agar sizda reglan bichimli andoza bo'lmasa, uni internetdan yuklab olishingiz yoki qo'lda chizishingiz mumkin.

● Bolaning o'lchamlarini oling (bo'yin aylanishi, ko'krak qafasi, yeng uzunligi, libos uzunligi).

● Reglan chizig'i odatda bo'yindan qo'l ostigacha diagonal chiziq bo'ladi.

2. Matoni kesish

● Matoni ikki marta katlayib, andozani ustiga qo'ying va qaychi bilan kesib oling.

● Old, orqa va yeng qismlarini alohida kesib oling.

3. Tikish bosqichlari

1. Yeng va asosiy qismni birlashtirish

o Old va orqa qismlarni yeng bilan reglan chizig'i bo'yicha birlashtiring.

o Tikuvni diagonal yo'nalishda qiling (bu reglan bichimning asosiy xususiyati).

2. Yon va yeng tikuvlari

o Yon tomonlarni va yenglarni tikib, kiyimning asosiy shaklini hosil qiling.

3. Bo'yin qismini ishlash

o Bo'yin atrofiga bias tape (qiyshiq bant) yoki to'r qo'yib, chiroyli qilib ishlang.

4. Pastki qismni tikish

o Agar ko'ylak yoki koftik pastki qismi bor bo'lsa, uni ham tikib, tekislang.

5. Zeb-ziynat qo'shish (ixtiyoriy)

o Naqshlar, boncuklar yoki appliquélar qo'shish orqali kiyimni yanada jozibador qilishingiz mumkin.

Tayyor kiyimga misollar:

● Reglan ko'ylak – yengli, yengsiz yoki qisqa yengli versiyalari bor.

● Reglan futbolka – oddiy, rangli matolardan qilingan.

● Reglan ko'ftik – issiq qalin matolardan qilinadi.

● Reglan libos – yubka bilan birlashtirilgan versiyasi.

Adabiyotlari tahlili

Reglan bichimli kiyimlarni ishlab chiqish bo'yicha O'zbekiston ilmiy va amaliy tajribasida bir qancha manbalar mavjud. Xususan, O'zbekiston Respublikasi yengil sanoat tarmog'ida bolalar kiyimlariga ixtisoslashgan korxonalar hamda dizayn o'quv yurtlarining ilmiy ishlari bu borada asosiy manba sifatida xizmat qiladi.

Masalan, A. Yo'ldosheva, Z. Karimova va D. Soliyevalarning kiyim konstruksiyasi va modellash bo'yicha ishlarida reglan bichimi hamda uning konstruksiyaviy xususiyatlari bayon etilgan. Shuningdek, Toshkent To'qimachilik va Yengil Sanoat Instituti (TTYSI) o'qituvchilari tomonidan yozilgan o'quv qo'llanmalarda bolalar kiyimlarini tayyorlashda ishlatiladigan materiallar, o'lcham tizimlari va andozalash usullari bo'yicha ma'lumotlar mavjud.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, reglan bichim qiz bolalar kiyimlarida qulaylik, nafislik va harakat erkinligini ta'minlovchi muhim dizayn elementi sifatida tavsiya etiladi.

Metodologiya

Tadqiqot metodologiyasi sifatida quyidagi bosqichlar amalga oshirildi:

● Analitik tadqiqot: avvalo reglan bichimining konstruksiyaviy tahlili amalga oshirildi.

● Andozalash: qiz bolalar uchun 28-30 o'lchamli kiyimlar uchun reglan yangli model konstruksiyasi chizildi.

● Material tanlovi: kiyim tayyorlashda paxta aralashmali matolar tanlandi, chunki ular gigiyenik xususiyatlarga ega.

● Tikuv texnologiyasi: zamonaviy tikuv mashinalarida ketma-ket texnologik jarayonlar asosida kiyim namunasi tayyorlandi.

● Tajriba-sinov: tayyor mahsulot real sharoitda sinovdan o'tkazilib, uning qulaylik va foydalanishga yaroqlilik darajasi baholandi.

Natijalar va muhokamalar

O'rganilgan natijalar asosida quyidagilar aniqlandi:

● Reglan bichimli kiyimlar qiz bolalar uchun qulay, ergonomik hamda estetik jihatdan jozibali bo'lib chiqdi.

● Konstruksiya jarayonida yeng va badan qismi orasidagi o'tishlar silliq va chiroyli ko'rinishga ega bo'ldi.

● Tikuv texnologiyasi jihatidan reglan bichim an'anaviy bichimlarga nisbatan murakkabroq bo'lsa-da, tayyor mahsulot sifatiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi.

● Sinov natijalariga ko'ra, reglan yangli kiyimlar bolalar tomonidan qulay va erkin harakatlanishda ijobiy baholandi.

Muhokamalarda reglan bichimning nafaqat tashqi ko'rinish, balki anatomik moslashuvchanlik nuqtai nazaridan ham foydali ekanligi ta'kidlandi.

XULOSA.

Reglan bichimli qiz bolalar kiyimlarini tayyorlash bo'yicha olib borilgan tadqiqot natijalari quyidagicha umumlashtiriladi:

● Reglan bichimi zamonaviy bolalar kiyim dizaynida muhim element bo'lib, u ergonomika va estetikaning uyg'unlashuvini ta'minlaydi.

● Tayyorlangan kiyim namunasi orqali konstruksiyalash va modellashtirishda qo'llaniladigan usullar o'zini oqladi.

● O'zbek adabiyotlari va amaliy tajribalar asosida ishlab chiqilgan metodika samarador va amaliyotda qo'llashga yaroqlidir.

● Reglan bichimli kiyimlar yengil sanoat korxonalari va o'quv muassasalari uchun dolzarb loyiha bo'lib xizmat qilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1.Yo'ldosheva A.A., Karimova Z.M. "Kiyimlarni konstruksiyalash va modellashtirish" – "Fan va texnologiya" nashriyoti, 2018-yil, Toshkent,

– Betlar: 45–61

2.Soliyeva D.X. "Yengil sanoat mahsulotlari texnologiyasi". – "O'qituvchi" nashriyoti, 2017-yil, Toshkent, – Betlar: 78–92

3.Jo'rayev A.X., Akbarova M.R. "Kiyim dizayni asoslari" – "Ilm ziyo" nashriyoti, 2020-yil, Farg'ona, Betlar: 33–47

4. Eshonqulova M.T. “Bolalar kiyimlarini loyihalash”. – “Fan” nashriyoti, 2016-yil, Samarqand, Betlar: 89–94.
5. G‘aniyeva S.M. “Chizmalar asosida kiyim konstruksiyasi”. “Sharq” nashriyoti, 2019-yil, Toshkent, Betlar: 102–116
5. Hamidullo o‘g‘li, T. H., & Kamolovich, B. E. (2023). IMKONIYATI CHEKLANGAN O‘QUVCHILAR BILAN ISHLASH TAJRIBASI. Scientific Impulse, 1(7), 648-653.
6. Tursunov, H. (2024). Kar va zaif eshituvchi o‘quvchilarning axborot kompetensiyasini rivojlantirish: farg‘ona misolida. Conference on Digital Innovation : "Modern Problems and Solutions", 206–209. **извлечено от** <https://fer-teach.uz/index.php/codimpas/article/view/2445>
7. Hojiakbar Tursunov. Imkoniyati cheklangan o‘quvchilarning axborot kompetensiyasini rivojlantirish: O‘zbekiston va yevropa tajribasi. Talim fan va innovatsiya jurnali. 6 son. 2024 yil. 575 bet
https://esijournal.uz/wp-content/uploads/2025/01/Talim_fan_va_innovatsiya_6_son_2024_yil.pdf
8. Hamidullo o‘g‘li, T. H. (2022). HOZIRGI KUNNING DOLZARB IMKONIYATLARI. JAWS VA NVDA DASTURLARI. Scientific Impulse, 1(2), 535-537.
9. Tursunov, H. (2024). Kar va zaif eshituvchi o‘quvchilarning axborot kompetensiyasini rivojlantirish: farg‘ona misolida. Conference on Digital Innovation : "Modern Problems and Solutions", 206–209. **извлечено от** <https://fer-teach.uz/index.php/codimpas/article/view/2445>
10. TURSUNOV HOJIAKBAR HAMIDULLO O‘G‘LI. KAR VA ZAIF ESHITUVCHI YUQORI SINF O‘QUVCHILARINING AXBOROT KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH TASHKILIY-METODIK MUAMMOLARI. (2025). International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health, 54-62.
11. Tursunov, H. H., & Hoshimov, U. S. (2022). Ta‘lim tizimida ko‘zi ojiz o‘quvchilarni informatika va axborot texnologiyalari fanida o‘qitish texnologiyalar. **Новости образования: исследование в XXI веке**, 1(5), 990-993.
12. Karimova Z.M. “Kiyimlarni andozalash va tikish texnologiyasi”. “Yangi asr avlodi” nashriyoti, 2021-yil, Buxoro, Betlar: 77–83